

**WYKAZ
DODATKOWYCH UPRAWNIENÍ
DLA OKREŚLONYCH GRUP PACJENTÓW
KORZYSTAJACYCH ZE ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH W „MCZ” S.A.**

1. OSOBY POSIADAJĄCE TYTUŁ „ZASŁUŻONEGO HONOROWEGO DAWCY KRWI”

mają prawo do:

- bezpłatnego, do wysokości limitu finansowania, zaopatrzenia w leki objęte wykazem w całym zakresie zarejestrowanych wskazań i przeznaczeń, zgodnie z wykazem, o którym mowa w art. 37 Ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (tekst jednolity : Dz. U. z 2022 r., poz. 463), na podstawie recepty wystawionej przez osobę uprawnioną,
- bezpłatnego zaopatrzenia w leki, które świadczeniobiorca może stosować w związku z oddawaniem krwi lub w związku z oddawaniem szpiku lub innych regenerujących się komórek i tkanek albo narządów na podstawie recepty wystawionej przez osobę uprawnioną,
- korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach (art. 47c - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).

Dokument potwierdzający uprawnienia :

Legitymacja Zasłużonego Honorowego Dawcy Krwi wydana przez Zarząd Okręgowy PCK.

2. OSOBY POSIADAJĄCE TYTUŁ „ZASŁUŻONEGO DAWCY PRZESZCZEPU”

mają prawo do:

- bezpłatnego, do wysokości limitu finansowania, zaopatrzenia w leki objęte wykazem w całym zakresie zarejestrowanych wskazań i przeznaczeń, zgodnie z wykazem (art. 43 ust.1 pkt 1 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych), na podstawie recepty,
- bezpłatnego zaopatrzenia w leki, które świadczeniobiorca może stosować w związku z oddawaniem krwi lub w związku z oddawaniem szpiku lub innych regenerujących się komórek i tkanek albo narządów (art. 43 ust.1 pkt 2 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych), na podstawie recepty,
- korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach (art. 47c - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),
- do badań mających na celu monitorowanie stanu zdrowia przeprowadzanych przez podmiot leczniczy, który dokonał pobrania narządu, co 12 miesięcy od dnia pobrania narządu, nie dłużej jednak niż przez 10 lat (art. 47a ust.1 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).

Dokument potwierdzający uprawnienia :

Legitymacja Zasłużonego Dawcy Przeszczepu wydana przez Ministra Zdrowia.

3. OSOBA POSIADAJĄCA TYTUŁ „DAWCY PRZESZCZEPU”

mają prawo do:

- korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej z zakresu ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (art. 23 - Ustawy z dnia 1 lipca 2005 roku o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów – tekst jednolity: Dz. U. z 2020, poz.2134).

Dokument potwierdzający uprawnienia :

Legitymacja Dawcy Przeszczepu wydana przez podmiot wykonujący działalność leczniczą, który pobrał szpik lub inne regenerujące się komórki lub tkanki.

4. INWALIDA WOJENNY

mają prawo do:

- bezpłatnego zaopatrzenia w leki o kategorii dostępności "Rp" lub "Rpz" oraz środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego objęte decyzją o refundacji, dopuszczone do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 46 ust.1 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),
- bezpłatnych wyrobów medycznych na zlecenie osoby uprawnionej do wysokości limitu finansowania ze środków publicznych określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 38 ust. 4 Ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (tekst jednolity : Dz. U. z 2022 r., poz. 463) oraz art. 47 ust.1 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach (art. 47c - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),
- ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych finansowanych ze środków publicznych bez skierowania (art. 57 ust. 2 pkt 10 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).

W przypadku korzystania z badań diagnostycznych kosztownych (np. rezonans magnetyczny) oraz rehabilitacji leczniczej należy pamiętać, że niezależnie od posiadanych szczególnych uprawnień wymagane jest każdorazowo skierowanie wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego.

Dokument potwierdzający uprawnienia :

Książka inwalidy wojennego-wojskowego zgodna z wpisem i wydawana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, symbol Rw-51, wydana po 26 lipca 2004 r.

5. INWALIDA WOJSKOWY

mają prawo do:

- bezpłatnego, do wysokości limitu finansowania, zaopatrzenia w leki objęte wykazem w całym zakresie zarejestrowanych wskazań i przeznaczeń, zgodnie z wykazem, o którym mowa w art. 37 ust 1 Ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (tekst jednolity : Dz. U. z 2022 r., poz. 463), na podstawie recepty wystawionej przez osobę uprawnioną,
- bezpłatnych wyrobów medycznych na zlecenie osoby uprawnionej do wysokości limitu finansowania ze środków publicznych określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 38 ust. 4 Ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia

żywnościowego oraz wyrobów medycznych (tekst jednolity : Dz. U. z 2022 r., poz. 463) oraz art. 47 ust.1 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,

- korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach (art. 47c - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),
- korzystania z ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych finansowanych ze środków publicznych bez skierowania (art. 57 ust. 2 pkt 10 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).

W przypadku korzystania z badań diagnostycznych kosztochłonnych (np. rezonans magnetyczny) oraz rehabilitacji leczniczej należy pamiętać, że niezależnie od posiadanych szczególnych uprawnień wymagane jest każdorazowo skierowanie wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego.

Dokument potwierdzający uprawnienia :

Książka inwalidy wojennego-wojskowego zgodna z wpisem i wydawana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, symbol Rw-51, wydana po 26 lipca 2004 r.

6. KOMBATANCI ORAZ NIEKTÓRE OSOBY REPRESJONOWANE BĘDĄCE OFIARAMI REPRESJI WOJENNYCH I OKRESU POWOJENNEGO

(o których mowa w art. 1-4 Ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r., o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego - tekst jednolity : Dz. U. z 2021, poz. 1858)

mają prawo do:

- korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach (art. 47c - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),
- korzystania z ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych finansowanych ze środków publicznych bez skierowania (art. 57 ust. 2 pkt 10 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).

W przypadku korzystania z badań diagnostycznych kosztochłonnych (np. rezonans magnetyczny) oraz rehabilitacji leczniczej należy pamiętać, że niezależnie od posiadanych szczególnych uprawnień wymagane jest każdorazowo skierowanie wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego.

Dokument potwierdzający uprawnienia :

Zaświadczenie o uprawnieniach kombatanckich wydane przez Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, Legitymacja osoby represjonowanej wydana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych po 23 kwietnia 2003 r., symbol Rw-52, Legitymacja członka Korpusu Weteranów Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej wydana przez Szefa Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych.

7. OSOBY DEPORTOWANE DO PRACY PRZYMUSOWEJ ORAZ OSADZONE W OBOZACH PRACY PRZEZ III RZESZĘ I ZSRR

mają prawo do:

- korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach (art. 47c - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),

- korzystania z ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych finansowanych ze środków publicznych bez skierowania (art. 57 ust. 2 pkt 10 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).

W przypadku korzystania z badań diagnostycznych kosztochłonnych (np. rezonans magnetyczny) oraz rehabilitacji leczniczej należy pamiętać, że niezależnie od posiadanych szczególnych uprawnień wymagane jest każdorazowo skierowanie wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego.

Dokument potwierdzający uprawnienia :

Legitymacja wydana przez Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych

8. ŻOŁNIERZE ZASTĘPCZEJ SŁUŻBY WOJSKOWEJ (tj. osoby przymusowo zatrudnione w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych)

mają prawo do:

- korzystania z bezpłatnego zaopatrzenia w leki o kategorii dostępności "Rp" lub "Rpz" oraz środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego objęte decyzją o refundacji, dopuszczone do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 46 ust. 1 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),
- korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej (art. 47c ust.1 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).

Dokument potwierdzający uprawnienia :

Zaświadczenie o uprawnieniach żołnierza zastępczej służby wojskowej wydane przez Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych.

9. OSOBY POSIADAJĄCE STATUS REPRESJONOWANYCH

mają prawo do:

- bezpłatnego zaopatrzenia w leki o kategorii dostępności "Rp" lub "Rpz" oraz środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego objęte decyzją o refundacji, dopuszczone do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 46 ust.1 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),
- korzystania z bezpłatnych wyrobów medycznych na zlecenie lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, felczera, ubezpieczenia zdrowotnego, pielęgniarki lub położnej ubezpieczenia zdrowotnego do wysokości limitu finansowania ze środków publicznych określonego w przepisach – zgodnie z art. 38 ust. 4 Ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (tekst jednolity : Dz. U. z 2022, poz. 463 - wydanej na podstawie art. 47 ust. 1 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),
- korzystania z ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych finansowanych ze środków publicznych bez skierowania (art. 57 ust.2 pkt 10 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).

W przypadku korzystania z badań diagnostycznych kosztochłonnych (np. rezonans magnetyczny) oraz rehabilitacji leczniczej należy pamiętać, że niezależnie od posiadanych szczególnych uprawnień wymagane jest każdorazowo skierowanie wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego.

Dokument potwierdzający uprawnienia :

Legitymacja osoby represjonowanej wydana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych po 23 kwietnia 2003 r., symbol Rw-52.

10. DZIAŁACZE OPOZYCJI ANTYKOMUNISTYCZNEJ ORAZ OSOBY REPRESJONOWANE Z POWODÓW POLITYCZNYCH

mają prawo do:

- korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach (art. 47c - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),
- korzystania z ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych finansowanych ze środków publicznych bez skierowania (art. 57 ust.2 pkt 10 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).

W przypadku korzystania z badań diagnostycznych kosztochłonnej (np. rezonans magnetyczny) oraz rehabilitacji leczniczej należy pamiętać, że niezależnie od posiadanych szczególnych uprawnień wymagane jest każdorazowo skierowanie wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego.

Dokument potwierdzający uprawnienia :

Legitymacja zgodna z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie odznaki honorowej i legitymacji dla działaczy opozycji antykomunistycznej lub osób represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. z 2017r., poz. 1602), wydana przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

11. UPRAWNIENI ŻOŁNIERZE LUB PRACOWNICY WOJSKA W ZAKRESIE LECZENIA URAZÓW LUB CHOROÓB NABYTYCH PODCZAS WYKONYWANIA ZADAŃ POZA GRANICAMI PAŃSTWA

mają prawo do:

- korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie leczenia chorób nabytych poza granicami państwa poza kolejnością (art. 24a - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),
- korzystania bezpłatnie z zaopatrzenia do wysokości limitu finansowania ze środków publicznych. Zaopatrzenie w leki objęte w całym zakresie zarejestrowanych wskazań i przeznaczeń, zgodnie z wykazem o refundacji oraz leki recepturowe na czas leczenia urazów lub chorób nabytych podczas wykonywania zadań poza granicami państwa (art. 44 ust.1a - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),
- w przypadku przekroczenia limitu finansowania przysługuje prawo do finansowania kwotą wykraczającą poza ten limit (art. 44 ust.1b - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),
- korzystania z bezpłatnych wyrobów medycznych na zlecenie osoby uprawnionej do wysokości limitu finansowania ze środków publicznych w zakresie leczenia urazów lub chorób nabytych podczas wykonywania zadań poza granicami państwa (art. 47 ust. 2 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),
- korzystania z ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych finansowanych ze środków publicznych bez skierowania, w zakresie leczenia urazów lub chorób nabytych podczas wykonywania zadań poza granicami państwa (art. 57 ust. 2

pkt 12 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),

- korzystania ze świadczeń niezakwalifikowanych jako świadczenia gwarantowane oraz odpłatne świadczenia opieki zdrowotnej w związku z urazami i chorobami nabytymi podczas wykonywania zadań poza granicami państwa pokrywa się z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest Minister Obrony Narodowej.

Powyższe uprawnienia przysługują także pracownikom cywilnym wojska, skierowanym do pracy w Polskim Kontyngencie Wojskowym.

W przypadku korzystania z uprawnień wynikających z art. 44 ust. 1a - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych uprawnionemu żołnierzowi lub pracownikowi przysługuje bezpłatne zaopatrzenie w leki w zakresie leczenia urazów lub chorób nabytych podczas wykonywania zadań poza granicami państwa po okazaniu legitymacji uprawniającej do wpisania przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego kodu uprawnienia dodatkowego na recepcie ["PO"]

W przypadku korzystania z badań diagnostycznych kosztochłonnnych (np. rezonans magnetyczny) oraz rehabilitacji leczniczej należy pamiętać, że niezależnie od posiadanych szczególnych uprawnień wymagane jest każdorazowo skierowanie wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego.

Dokument potwierdzający uprawnienia :

Legitymacja osoby poszkodowanej - wzór, tryb jej wydawania, wymiany lub zwrotu, a także dane w niej zawarte określa Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 19 kwietnia 2021., w sprawie dokumentów potwierdzającego uprawnienia do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej przysługujących uprawnionym żołnierzom lub pracownikom i weteranom poszkodowanym (Dz. U. 2021 poz. 778), w związku z art. 47b ust. 1 i 1a ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

12. WETERANI POSZKODOWANI W DZIAŁANIACH POZA GRANICAMI PAŃSTWA W ZAKRESIE LECZENIA URAZÓW LUB CHOROÓB NABITYCH PODCZAS WYKONYWANIA ZADAŃ POZA GRANICAMI PAŃSTWA

mają prawo do:

- korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie leczenia urazów i chorób nabytych podczas wykonywania zadań poza granicami państwa (art. 24b - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),
- korzystania poza kolejnością ze stacjonarnych i całodobowych świadczeń opieki zdrowotnej, innych niż świadczenia w szpitalach i świadczenia specjalistyczne w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej - w zakresie leczenia urazów i chorób nabytych podczas wykonywania zadań poza granicami państwa (art. 24c ust.1 – Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),
- korzystania z bezterminowego czasu trwania leczenia w zakresie świadczeń opieki zdrowotnej, innych niż świadczenia w szpitalach i świadczenia specjalistyczne w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej (art. 24c ust. 2 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),
- bezpłatnego zaopatrzenia w leki o kategorii dostępności "Rp" lub "Rpz" oraz środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego objęte decyzją o refundacji, dopuszczone do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 46 ust.1 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),

- bezpłatnego zaopatrzenia w leki w całym zakresie zarejestrowanych wskazań i przeznaczeń, zgodnie z wykazem oraz leki recepturowe, na czas leczenia urazów lub chorób nabytych podczas wykonywania zadań poza granicami państwa (art. 44 ust.1c - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),
- bezpłatnych wyrobów medycznych na zlecenie na zlecenie osoby uprawnionej, do wysokości limitu finansowania ze środków publicznych (art. 47 ust. 2a - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),
- dofinansowania kwotą wykraczającą poza wysokość limitu finansowania ze środków publicznych w przypadku gdy cena wyrobów medycznych jest wyższa od wysokości limitu finansowania ze środków publicznych, wówczas weteranom poszkodowanym służy prawo do (art. 47 ust. 2b - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),
- korzystania z ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych finansowanych ze środków publicznych bez skierowania, w zakresie leczenia urazów lub chorób nabytych podczas wykonywania zadań poza granicami państwa (art. 57 ust. 2 pkt 13 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),
- świadczeń niezakwalifikowanych jako świadczenia gwarantowane i odpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej w związku z urazami i chorobami nabytymi podczas wykonywania zadań poza granicami państwa, które pokrywa się z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest odpowiednio Minister Obrony Narodowej, minister właściwy do spraw wewnętrznych, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego albo Szef Agencji Wywiadu (art. 42 ust.1a - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).

W przypadku korzystania z badań diagnostycznych kosztochłonnnych (np. rezonans magnetyczny) oraz rehabilitacji leczniczej należy pamiętać, że niezależnie od posiadanych szczególnych uprawnień wymagane jest każdorazowo skierowanie wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego.

W każdym Oddziale Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia wyznaczono pracownika, który zapewnia merytoryczną pomoc koordynacyjno-konsultacyjną uprawnionym poszkodowanym. Dane kontaktowe konsultantów zamieszczone zostały na stronach internetowych Oddziałów Wojewódzkich NFZ oraz na stronie internetowej Centrali Narodowego Funduszu Zdrowia w zakładce Poszkodowani w misjach.

Dokumenty potwierdzające uprawnienia :

1. Dokument potwierdzający uprawnienia do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej przysługujący uprawnionemu żołnierzowi lub pracownikowi i weteranowi poszkodowanemu - wydany przez komórkę właściwą ds. weteranów odpowiednio MON (2012.345)
2. Legitymacja weterana poszkodowanego - żołnierza (2012.229)
3. Dokument potwierdzający uprawnienia przysługujące weteranom poszkodowanym - funkcjonariuszom ABW - wydany przez komórkę właściwą ds. weteranów odpowiednio ABW (2013.208)
4. Legitymacja weterana poszkodowanego - funkcjonariusza ABW (2012.1060)
5. Dokument potwierdzający uprawnienia przysługujące weteranom poszkodowanym - funkcjonariuszom - wydany przez komórkę właściwą ds. weteranów odpowiednio MSW (t.jedn.2013.1564 z póź.zm.)
6. Legitymacja weterana poszkodowanego - funkcjonariusza (t.jedn.2013.1470 z póź.zm.)

13. KOBIETY W OKRESIE CIĄŻY I POŁOGU (do 42.dnia po porodzie)

kobiety w okresie ciąży mają prawo do:

- korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach (art. 47c, ust 1 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),
- bezpłatnego zaopatrzenia w leki, które zostały określone w wykazie, o którym mowa w art. 37 ust. 1 Ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (tekst jednolity : Dz. U. z 2022 r., poz. 463), na podstawie recepty wystawionej przez osobę uprawnioną,

kobiety w okresie ciąży i połogu - do 42. dnia po porodzie mają prawo do:

- korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej, zarówno jako osoby ubezpieczone jak i nieubezpieczone, jeśli mają obywatelstwo polskie i mieszkają na terenie Rzeczypospolitej Polskiej (art. 2 ust. 1 pkt 3 lit b - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),

Potwierdzenie obywatelstwa i miejsca zamieszkania :

Dokumentem potwierdzającym obywatelstwo polskie jest między innymi dowód osobisty osoby mającej korzystać ze świadczeń biorąc za podstawę ustawę z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz.U. z 2016 r. poz. 391 z późn. zm.) oraz ustawę z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim (Dz.U. z 2012 r. poz. 161, z późn. zm.).

Przy ustalaniu miejsca zamieszkania należy brać pod uwagę przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tekst jednolity : Dz. U. z 2016r.,poz. 380z późn.zm.), a w szczególności przepisy art. 25. Zgodnie z tym przepisem, miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której przebywa ona z zamiarem stałego pobytu. Ustalenie tego zamiaru powinno być oparte na kryteriach zobiektywizowanych. O zamieszkiwaniu w jakiejś miejscowości można mówić wówczas, gdy występujące okoliczności pozwalają na wyciągnięcie wniosków, że określona miejscowość jest głównym ośrodkiem działalności danej osoby. O miejscu zamieszkiwania decyduje fakt przebywania i zamiar stałego pobytu. Zauważyć należy, że samo zameldowanie, nie przesądza o miejscu zamieszkania w rozumieniu prawa cywilnego. O miejscu zamieszkania nie stanowi też występowanie wyłącznie jednej przesłanki, polegającej na samym tylko zamieszkiwaniu w sensie fizycznym, jednakże bez zamiaru stałego pobytu, chociażby zamieszkiwanie trwało przez dłuższy czas, np. w związku z wykonywaniem pracy czy studiowaniem w innej miejscowości.

- szczególnej opieki okołoporodowej - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 16 sierpnia 2018 r., w sprawie standardu organizacyjnego opieki okołoporodowej (Dz.U. z 2018r., poz. 1756 - wydanym na podstawie art. 31d - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),
- dodatkowych materiałów stomatologicznych i leczenia endodontycznego wszystkich zębów, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia stomatologicznego (Dz.U. poz. 1462 z późn. zm.), wydanym na podstawie art. 31d Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- zestawów infuzyjnych (wkluć) do osobistych pomp insuliny, co najmniej 10 sztuk zgodnie z zaleceniami lekarza, raz na miesiąc przy leczeniu cukrzycy typu I przy pomocy pompy insuliny, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie (tekst jednolity : Dz.U. z 2021r., poz. 704 z późn.zm.), wydanym na podstawie art. 31d Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Zgodnie z ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (tekst jednolity : Dz.U. z 2020r., poz. 1329) uprawnienia na rzecz kobiety w ciąży obejmują w szczególności:

- diagnostykę prenatalną, świadczenia opieki zdrowotnej z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej i leczenia szpitalnego, w tym zabiegi wewnątrzmaciczne, wsparcie psychologiczne, poradnictwo laktacyjne, ze szczególnym uwzględnieniem matek dzieci urodzonych przed ukończeniem 37 tygodnia ciąży lub urodzonych z masą urodzeniową poniżej 2500 g. Więcej informacji na temat zakresu uprawnień na mocy ustawy „Za życiem” na stronie internetowej Ministerstwa Zdrowia.

Dokumenty potwierdzające uprawnienia :

- Kobieta w okresie ciąży - karta przebiegu ciąży (ewentualnie zaświadczenie od lekarza specjalisty potwierdzające ciążę), dokument potwierdzający ubezpieczenie zdrowotne (jeżeli osoba jest zgłoszona do ubezpieczenia zdrowotnego) oraz dokument potwierdzający tożsamość. .

Dokumentem potwierdzającym, że kobieta jest ciężarna, może być kopia karty, zakładanej kobiecie ciężarnej podczas pierwszej wizyty u lekarza, po zebraniu wywiadu i przeprowadzeniu badania lekarskiego lub zaświadczenie potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu, uprawniającą do dodatku z tytułu urodzenia dziecka lub inne zaświadczenie lekarskie.

- Kobiety w okresie połogu - skrócony odpis aktu urodzenia dziecka i dokument potwierdzający tożsamość. Okres połogu, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie standardu organizacyjnego opieki okołoporodowej (Dz.U. z 2018r., poz. 1756) to okres rozpoczynający się po porodzie i trwający 6 tygodni w czasie którego w organizmie kobiety następuje cofanie się zmian spowodowanych ciążą i porodem.

14. ŚWIADCZENIOBIORCY DO 18 ROKU ŻYCIA, U KTÓRYCH STWIERDZONO CIĘŻKIE I NIEODWRACALNE UPOŚLEDZENIE ALBO NIEULECZALNA CHOROBE ZAGRAŻAJĄCA ŻYCIU KOBIETY W OKRESIE CIAŻY

(które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu)

mają prawo do:

- korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach (art. 47c - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),
- bezpłatnych wyrobów medycznych na zlecenie osoby uprawnionej do wysokości limitu finansowania ze środków publicznych określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 38 ust. 4 Ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (tekst jednolity : Dz. U. z 2022 r., poz. 463) oraz art. 47 ust.1 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, według wskazań medycznych bez uwzględnienia okresów użytkowania. O ilości miesięcznego zaopatrzenia w te wyroby decyduje każdorazowo osoba uprawniona do wystawienia zlecenia,
- korzystania z ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych finansowanych ze środków publicznych bez skierowania (art. 57 ust.2 pkt 10 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).

W przypadku korzystania z badań diagnostycznych kosztochłonnnych (np. rezonans magnetyczny) oraz rehabilitacji leczniczej należy pamiętać, że niezależnie od posiadanych szczególnych uprawnień wymagane jest każdorazowo skierowanie wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego.

- Uprawnienia na rzecz dziecka obejmują w szczególności diagnostykę prenatalną, świadczenia opieki zdrowotnej z zakresu ambulatoryjnej opieki

specjalistycznej i leczenia szpitalnego, wsparcie psychologiczne, rehabilitację leczniczą, zaopatrzenie w wyroby medyczne, opiekę paliatywną i hospicyjną, dodatkowe wyroby medyczne określone przepisami. Więcej informacji na temat zakresu uprawnień na mocy ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (tekst jednolity : Dz.U. z 2020r., poz. 1329) na stronie Ministerstwa Zdrowia.

Dokumenty potwierdzające uprawnienia :

Zaświadczenie stwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu - wydane przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej lub lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii lub pediatrii.

15. DZIECI I MŁODZIEŻ DO UKOŃCZENIA 26. ROKU ŻYCIA

mają prawo do:

- korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej zarówno jako osoby zgłoszone do ubezpieczenia, jak i niezgłoszone, które mają obywatelstwo polskie i nie ukończyły 18. roku życia (art. 2 ust. 1 pkt 3 lit. a - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),
- dodatkowych świadczeń lekarza dentysty i dodatkowych materiałów stomatologicznych stosowanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych,
- leczenia ortodontycznego wad zgryzu z zastosowaniem aparatu ortodontycznego do zdejmowania jedno i dwuszczękowego (do ukończenia 12 roku życia),
- bezpłatnej kontroli i naprawy aparatu raz w roku po zakończeniu leczenia (do ukończenia 13 roku życia),
- dodatkowych materiałów stomatologicznych (do ukończenia 18 roku życia),
- znieczulenia ogólnego przy wykonywaniu świadczeń gwarantowanych i kompozytowych materiałów światłoutwardzalnych do wypełnień - dzieci niepełnosprawne i młodzież niepełnosprawna do ukończenia 16 roku życia oraz dzieci niepełnosprawne i młodzież niepełnosprawna w stopniu umiarkowanym i znacznym od ukończenia 16 roku życia do ukończenia 18 roku życia, a także osoby niepełnosprawne w stopniu umiarkowanym i znacznym, które ukończyły 18 rok życia - jeżeli wynika to ze wskazań medycznych -

zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia stomatologicznego (tekst jednolity : Dz.U. z 2021r., poz. 2148);

- zestawów infuzyjnych (wkluć) do osobistych pomp insulinowych, 10 sztuk - zgodnie z zaleceniami lekarza, raz na miesiąc przy leczeniu cukrzycy typu I przy pomocy pompy insulinowej (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie (tekst jednolity : Dz. U. z 2021 r. poz. 704, z późn. zm.), do 26. roku życia;
- zwolnienia z odpłatności za koszty wyżywienia i zakwaterowania w szpitalu uzdrowiskowym dla dzieci, sanatorium uzdrowiskowym dla dzieci i sanatorium uzdrowiskowym - dla dzieci i młodzieży do ukończenia lat 18, a jeżeli kształcą się dalej - do ukończenia lat 26, dzieci niepełnosprawne w znacznym stopniu - bez ograniczenia wieku, a także dzieci uprawnione do renty rodzinnej (art. 33 ust. 4 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).

Dokumenty potwierdzające uprawnienia :

1. Dzieci i młodzież do ukończenia 18. roku życia - dokument stwierdzający tożsamość np. dowód osobisty, paszport, legitymacja szkolna lub skrócony odpis aktu urodzenia.
2. Osoby uczące się, które ukończyły 18. rok życia - dokument potwierdzający fakt nauki.
3. Dokumentem potwierdzającym uprawnienia do świadczeń w znieczuleniu ogólnym i zwolnienia z odpłatności za koszty wyżywienia i zakwaterowania w szpitalu uzdrowiskowym dla dzieci, sanatorium uzdrowiskowym dla dzieci i sanatorium uzdrowiskowym - dla dzieci i młodzieży do ukończenia lat 18, a jeżeli kształcą się dalej - do ukończenia lat 26 jest orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu znacznym, wydanym przed ukończeniem 16. roku życia.

16. MAŁŻONKOWIE INWALIDÓW WOJENNYCH I OSÓB REPRESJONOWANYCH POZOSTAJĄCY NA ICH WYŁĄCZNYM UTRZYMANIU ORAZ WDOWY I WDOWCY PO POLEGŁYCH ŻOŁNIERZACH I ZMARŁYCH INWALIDACH WOJENNYCH ORAZ OSOBACH REPRESJONOWANYCH UPRAWNIENI DO RENTY RODZINNEJ

mają prawo do:

- bezpłatnego zaopatrzenia w leki o kategorii dostępności "Rp" lub "Rpz" oraz środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego objęte decyzją o refundacji, dopuszczone do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 46 ust.3 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).

Dokumenty potwierdzające uprawnienia :

1. Decyzja w sprawie dotyczącej ustalenia prawa do świadczeń wydana przez Dyrektora Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia;
2. Książka inwalidy wojennego – wojskowego wydana przez ZUS lub Legitymacja osoby represjonowanej wydana przez ZUS dla małżonka razem z zaświadczeniem z Urzędu Skarbowego i zaświadczeniem z Urzędu Stanu Cywilnego
3. Decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o przyznaniu renty rodzinnej.

17. OSOBY CHORE NA GRUŻLICE

mają prawo do:

- korzystania z ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych finansowanych ze środków publicznych bez skierowania (art. 57 ust. 2 pkt 8 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).

W przypadku korzystania z badań diagnostycznych kosztochłonnnych (np. rezonans magnetyczny) oraz rehabilitacji leczniczej należy pamiętać, że niezależnie od posiadanych szczególnych uprawnień wymagane jest każdorazowo skierowanie wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego.

Dokument potwierdzający uprawnienia :

Zaświadczenie lekarskie potwierdzające chorobę.

18. OSOBY PRACUJĄCE W ZAKŁADACH PRODUKUJĄCYCH AZBEST I STOSUJĄCYCH AZBEST W PRODUKCJI (zatrudnione w dniu 28 września 1997 r. lub przed tą datą oraz pracownicy zatrudnieni w zakładach, które zgodnie

z art. 1 ust. 3 Ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (tekst jednolity : Dz. U. z 2020 r., poz. 1680) produkują wyroby zawierające azbest) -

mają prawo do:

- korzystania raz w roku z leczenia uzdrowiskowego i zwolnienia z odpłatności związanej z leczeniem uzdrowiskowym (art. 7a ust.1 pkt 3 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),

- bezpłatnego zaopatrzenia w leki związane z chorobami wywołanymi pracą przy azbestie (art. 7a ust.1 pkt 2 - Ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest - tekst jednolity : Dz.U. z 2020r., poz.1680).

Dokument potwierdzający uprawnienia :

Książeczka badań profilaktycznych dla osoby, która była lub jest zatrudniona w warunkach narażenia zawodowego w zakładach stosujących azbest w procesach technologicznych.

19. OSOBY UZALEŻNIONE OD ALKOHOLU, ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH I SUBSTANCJI PSYCHOTROPOWYCH

mają prawo do:

- korzystania z ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych finansowanych ze środków publicznych bez skierowania - w zakresie leczenia odwykowego (art. 57 ust. 2 pkt 11 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).

W przypadku korzystania z badań diagnostycznych kosztownych (np. rezonans magnetyczny) oraz rehabilitacji leczniczej należy pamiętać, że niezależnie od posiadanych szczególnych uprawnień wymagane jest każdorazowo skierowanie wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego.

Dokument potwierdzający uprawnienia :

Zaświadczenie lekarskie potwierdzające uzależnienie.

20. OSOBY ZAKAŻONE WIRUSEM HIV

mają prawo do:

- korzystania z ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych finansowanych ze środków publicznych bez skierowania - w zakresie leczenia odwykowego (art. 57 ust. 2 pkt 9 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).

W przypadku korzystania z badań diagnostycznych kosztownych (np. rezonans magnetyczny) oraz rehabilitacji leczniczej należy pamiętać, że niezależnie od posiadanych szczególnych uprawnień wymagane jest każdorazowo skierowanie wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego.

Dokument potwierdzający uprawnienia :

Zaświadczenie lekarskie potwierdzające chorobę.

21. ŚWIADCZENIOBIORCY PO UKOŃCZENIU 75. ROKU ŻYCIA

mają prawo do:

- bezpłatnego zaopatrzenia w leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne, które zostały określone w wykazie, o którym mowa w art. 37 ust. 1 Ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (tekst jednolity : Dz. U. z 2022 r., poz. 463), na podstawie recepty wystawionej przez osobę uprawnioną.

Pacjenci przed uzyskaniem świadczenia muszą potwierdzić prawo do świadczeń opieki zdrowotnej.

Jedynym kryterium jest wiek weryfikowany na podstawie numeru PESEL lub daty urodzenia (w przypadku osób bez numeru PESEL). Bezpłatne leki przysługują od dnia 75 urodzin pacjenta.

22. OSOBY O ZNACZNYM STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI POSIADAJĄCE ORZECZENIE O ZNACZNYM STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

mają prawo do:

- korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach (art. 47c ust.1 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).
- bezpłatnych wyrobów medycznych na zlecenie osoby uprawnionej do wysokości limitu finansowania ze środków publicznych określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 38 ust. 4 Ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (tekst jednolity : Dz. U. z 2022 r., poz. 463) oraz art. 47 ust.1 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, według wskazań medycznych bez uwzględnienia okresów użytkowania. O ilości miesięcznego zaopatrzenia w te wyroby decyduje każdorazowo osoba uprawniona do wystawienia zlecenia,
- ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych finansowanych ze środków publicznych bez skierowania (art. 57 ust. 2 pkt 14 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).

W przypadku korzystania z badań diagnostycznych kosztochłonnnych (np. rezonans magnetyczny) oraz rehabilitacji leczniczej należy pamiętać, że niezależnie od posiadanych szczególnych uprawnień wymagane jest każdorazowo skierowanie wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego.

Dokumenty potwierdzające uprawnienia :

1. **Orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności** wydane przez:
  - a) powiatowe/miejskie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności;
  - b) wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności.
2. **Za równorzędne z ww. orzeczeniami uznaje się:**
  - a) **orzeczenie o zaliczeniu do I grupy inwalidów** (wydane przed 1 stycznia 1998 r. przez Komisje Lekarskie ds. Inwalidztwa i Zatrudnienia);
  - b) **orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji** (wydane przez lekarza orzecznika ZUS);
  - c) **orzeczenie o niezdolności do samodzielnej egzystencji** (wydane przez lekarza orzecznika ZUS);
  - d) **orzeczenie o stałej albo długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym**, (pod warunkiem uzyskania przez daną osobę prawa do zasiłku pielęgnacyjnego, wydane przez KRUS przed 1 stycznia 1998 r.);
  - e) **orzeczenie o zaliczeniu do I grupy inwalidztwa** (wydane przez komisje lekarskie podległe MON lub MSWiA, przed 1 stycznia 1998 r., na podstawie odrębnych przepisów dotyczących niezdolności do służby).
3. **Wyroki sądowe** stanowiące podstawę do zaliczenia danej osoby do osób niepełnosprawnych (Wyroki sądu pracy i ubezpieczeń społecznych wydane w postępowaniu odwoławczym od:
  - orzeczenia wydanego przez wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności,
  - decyzji organu rentowego w sprawie ubezpieczeń społecznych),

W przypadku uzyskania wyroku sądowego, który w części modyfikuje orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności dokumentami potwierdzającymi status osoby niepełnosprawnej są wyrok sądu oraz orzeczenie zespołu w części nie objętej rozstrzygnięciem sądu zawartym w wyroku.

W przypadku braku wewnętrznej spójności wyroku sądu pracy i ubezpieczeń społecznych i orzeczenia zespołu wojewódzkiego w części nie zaskarżonej zespoły wojewódzkie nie są uprawnione zarówno do zmiany orzeczenia w części niezaskarżonej, jak też zmiany wyroku sądu celem zapewnienia wewnętrznej spójności takiego rozstrzygnięcia. Zespoły wojewódzkie są związane rozstrzygnięciem zawartym w wyroku sądu.

4. **Legitymacje osoby niepełnosprawnej**

(wydane w różnym czasie, nie zawsze zawierają określenie będące podstawą do korzystania z omawianego uprawnienia, lub też będą zawierały, ale nie będzie możliwe ich odczytanie z uwagi na zakodowanie pod postacią QR kodu.

Ważne jest, że stopień niepełnosprawności wpisuje się w legitymacji wyłącznie na wniosek osoby niepełnosprawnej. Do 31 sierpnia 2017 r. stopień niepełnosprawności wpisywany był z urzędu.

Jeżeli osoby chcące korzystać z uprawnienia przysługującego osobom uznanym za niepełnosprawne o znacznym stopniu niepełnosprawności, będą okazywać się legitymacją osoby niepełnosprawnej, nie pozwalającymi jednoznacznie stwierdzić, że dotyczą znacznego stopnia niepełnosprawności, należy prosić o okazanie dokumentu źródłowego tj. orzeczenia.

Należy też zwrócić uwagę na termin ważności legitymacji.

23. CYWILNE NIEWIDOME OFIARY DZIAŁAŃ WOJENNYCH

mają prawo do:

- korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach (art. 47c ust.1 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).
- korzystania z bezpłatnego zaopatrzenia w leki o kategorii dostępności "Rp" lub "Rpz" oraz środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego objęte decyzją o refundacji, dopuszczone do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 46 ust. 1 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych),
- korzystania z bezpłatnych wyrobów medycznych na zlecenie osoby uprawnionej do wysokości limitu finansowania ze środków publicznych określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 38 ust. 4 Ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (tekst jednolity : Dz. U. z 2022 r., poz. 463) oraz art. 47 ust.1 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- korzystania z ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych finansowanych ze środków publicznych bez skierowania (art. 57 ust.2 pkt 10a - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).

W przypadku korzystania z badań diagnostycznych kosztochłonnych (np. rezonans magnetyczny) oraz rehabilitacji leczniczej należy pamiętać, że niezależnie od posiadanych szczególnych uprawnień wymagane jest każdorazowo skierowanie wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego.

Dokument potwierdzający uprawnienia :

Legitymacja cywilnej niewidomej ofiary działań wojennych wydawana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

24. DAWCY KRWI, KTÓRZY ODDALI CO NAJMNIEJ 3 DONACJE KRWI LUB JEJ SKŁADNIKÓW, W TYM OSOCZE PO CHOROBY COVID-19

mają prawo do:

- korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach (art. 47c ust.1 - Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).

Dokument potwierdzający uprawnienia :

Zaświadczenie potwierdzające co najmniej 3 donacje, wydane przez Regionalne Centrum, Wojskowe Centrum lub Centrum MSWiA.

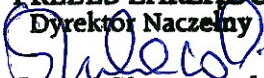
25. ŻOŁNIERZE ODBYWAJĄCY ZASADNICZĄ SŁUŻBĘ WOJSKOWĄ, ĆWICZENIA WOJSKOWE ORAZ PEŁNIACY TERYTORIALNĄ SŁUŻBĘ WOJSKOWĄ LUB SŁUŻBĘ WOJSKOWĄ W RAZIE OGŁOSZENIA MOBILIZACJI I W CZASIE WOJNY

JEŻELI NIE PODLEGAJĄ OBOWIĄZKOWI UBEZPIECZENIA Z INNEGO TYTUŁU mają prawo do:

- bezpłatnego, do wysokości limitu finansowania, zaopatrzenia w leki objęte wykazem w całym zakresie zarejestrowanych wskazań i przeznaczeń, zgodnie z wykazem, o którym mowa w art. 37, ust 1 Ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (tekst jednolity : Dz. U. z 2022 r., poz. 463), na podstawie recepty wystawionej przez osobę uprawnioną.

Dokument potwierdzający uprawnienia :

Legitymacja wydawana przez Ministerstwo Obrony Narodowej

PREZES ZARZĄDU
Dyrektor Naczelny

Piotr Milczanowski